

SZÖVEG –
FÁBIÁN TIBOR református lelkész, publicista

SOROZAT –
LÉTKEZDÉS

BENNÜNKET IS ÉPÍT, ERŐSÍT

Nem kell hozzá mélyebb vizsgálódás, hogy napnál is világosabban lássuk, mennyire szomjazza a szolidaritást a kontinens jelene. Nyugat és Kelet szembenállása mindennaposá vált a migráció és az Unió jelene és jövője kérdéseiben. A rendszerváltás utáni években annyira óhajtottuk az új európai egységet, a határok nélküli Európát, a nyitottságot, és most azt látjuk, hogy mindenki mindenki ellen, a sokféle álláspont szétdarabolja, szétzilálja azt, amit mi szövetségnek gondoltunk.

◆ A válsághelyezetek beköltöztek a kontinens mindennapjaiba, és szétmorzsolják a közösnek vélt gondolkodást. Ez Európa jelene. Most épp távol vagyunk egymás megértésétől, amelynek járulékos vesztesége, hogy a szolidaritás is állandó hiánycikké vált a kontinensen. Sőt, lassan már az is vita tárgya, nemcsak a földrészen, de a mi kicsiny hazánkban is: mi az, hogy szolidaritás? Tudok-e, akarok-e a mellettem élő irányába önfeláldozó, önzetlen, segítőkész, odaadó és jószívű lenni? Persze ehhez először együttérzés, empátia kell, csak ez az érzés nyithatja meg a szolidaritás láthatatlan kis kapuit az emberi lélekben.

Vermes Géza vallástörténész nagyon direkt módon írt erről. Szerinte az Jézusban az igazán forradalmi és sokak számára egészen provokatív, hogy gyakran a cseppet sem szimpatikus, a maguk hibájából elveszettek vagy az önhibájukon kívül kirekesztettek és tisztátalanok társaságát részesítette előnyben, velük ült le egy asztalhoz. A törvénytudók summájával: a bűnösökkel. Talán éppen ez hiányzik a mi életünkben is: azok vállalása, akik mások, mint mi. Sokan most a migránsokra gondolnak, pedig a legtöbbször egymást sem tudjuk felvállalni. Magyar a magyart.

Gondoljunk csak bele: rajtunk kívül melyik népnek van még december ötödikéje?!

Időnként azért megmozdulunk, a társadalom összeáll egy nagy, közös erővé, és lesz egy szív és egy akarat. Kár, hogy ez csak ritkán és nagy katasztrófák idején történik meg. Után visszabújunk a csigaházba, kizárólag magunkkal törődve. Pedig talán éppen ebbe betegszünk bele. Amikor képtelenek vagyunk levenni magunkról, adott élethelyzetünkről a tekintetünket, és meglátni a másikat, a segítségre szorulókat. A bajba jutottat. A sietős, magába mélyedő ember a bibliai példázatban pap és lévita, de ma lehetsz te is, vagy akár én magam, ha nem látom meg, hogy a másoknak is szüksége lehet segítségre, kiállásra.

Körözünk a saját életünk körül, telve mélységes elégedetlenséggel, lélekromboló negatív gondolatokkal, és közben tiktak, elmúlik az élet úgy, hogy valójában nem láttuk igazán a másikat, talán még a legközelebbi családtagokat sem. Pedig csak fel kell emelnünk a tekintetünket. Önmagunkról, magunkba feledkezett mindennapjainkról. És egy kicsit nézni és látni. A másikat, a világot. És engedni, hogy a szívünkben megszülessen az együttérzés és a segíteni akarás valamilyen formája.

A szolidaritás bennünket is épít, erősít, és jobb emberré tesz. ◆

SZÖVEG –
HORVÁTH PÁL filozófus

SOROZAT –
LÉTKÉRDÉS

CÉLKERESZT BEN A SZOLIDARITÁS

Az utóbbi hónapoknak a migráció kezelése körül kibontakozott vitáiban egyre gyakrabban kerül szóba Európa-szerte, de itthon is a szolidaritás fogalma. Az ügy kapcsán felelős és felelőtlen politikusok és uniós bürokraták a kifejezést egyértelműen politikai kategóriának tekintik, és az övéktől eltérő véleményen lévőket, néha egész nemzeteket vádolnak annak hiányával, időnként még a keresztény felelősséget is emlegetve, miközben kísérlet sem történik arra, hogy tisztázzák, mit is takar pontosan ez a kategória.

◆ Ha a terminus eredetét vesszük alapul, a *solidare*, szorosan összeilleszteni jelentésű latin igéből és a *solidus*, szilárd, tömör jelzőből származik, és a régi rómaiak még a szilárd talaj megjelölésére használták, amelyen az ember megvetheti a lábát. Később a szolidaritás kifejezés számos más jelentést is nyert, használatára a modern időkben igényt formál a jog, a politika, a társadalomszociológia, a gazdaság is, idestova száz esztendeje pedig a keresztény társadalomelméletnek is ez az egyik központi kategóriája, amelynek a gyökerei a bibliai időre nyúlnak vissza. Mindezek tágabb értelemmel ruházzák fel ezt a gazdag tartalmú, köznyelvben is használatos szavunkat.

Ami ezekben a használatokban közös, az az, hogy a szolidaritás az emberek közötti kölcsönös függőség és együttes, felelős cselekvés tényének kifejezésére szolgál. Legyen az politikai közösségvállalás, közösségi összetartás vagy az ezeket megalapozó emberi késztetés, amit a keresztény hagyomány fogalmaz meg a legsarkosabban és legvilágosabban. A jelenlegi politikai diskurzusokban, a migráció kezelése körüli vitában a szolidaritás felemlegetése lényegében azt jelenti, hogy egy ideológiai és

pőrén gazdasági érdekek által vezérelt központi akaratközösséget – a bevándorlás feltételek nélküli elfogadását és támogatását – akarják elfogadtatni, ráerőltetni a vonakodókra, ellenérdekeltekre. Ám ha a szolidaritás mélyebb, a keresztény kultúrában gyökerező értelmét vesszük alapul, az ilyen politikai megközelítés igencsak erőltetettnek tűnik.

A keresztény szemlélet egyértelműen egy olyan személy- és emberközpontú erkölcsi és társadalmi magatartást ért a szolidaritás alatt, amely nem a politika, hanem az erkölcs, a keresztény erények és az embertársi felelősség világába tartozik.

A politikai szolidaritás a jóban és rosszban, az okos és oktalan, felelős és felelőtlen cselekvésekben való osztozást követel, az érdekeket és az értékeket egy szintre vagy az előbbieket az utóbbiak fölé helyezi. A keresztény szolidaritás a másik megsegítése jó ügyekben, az ő és a mi javunkra, és nem beszélhetünk róla akkor, ha – a politika helyett hétköznapi példánál maradva – abban segítünk, hogy bakot tartunk neki, amikor összefirkálja egy frissen vakolt épület falát, vagy bicskát nyomunk a rongáló kezébe, hogy megfarigcsálja a parkban a padokat.

Migránsok a szerb-horvát határon (Šid, Horvátország, 2015. szeptember 16.)

II. János Pál pápa megfogalmazása szerint a szolidaritás „nem holmi szánalom és bizonytalan irgalmasság, vagy felületes részvét annyi szenvedő ember iránt, hanem ellenkezőleg: eltökélt akarat és állandó gondoskodás a közjóért, azaz mindenkiért külön-külön és összességében, mert mindannyian felelősek vagyunk egymásért.

Ebben az értelmezésben nem az érdekek, hanem az értékek állnak a középpontban, egyszerre szolgálva az emberi személyek és a közösségek jó ügyeit, az igazságosságot, a közjót és a társadalmi szeretet érvényre jutását. Ha pedig ebből a szemszögből tekintünk a migránsinvázióra és az azt feltételek nélküli befogadópártisággal kezelni akaró magatartásra, a szolidaritás emlegetése a fogalom értelmével való visszaélésnek tűnik.

Hiszen, ha azt értjük szolidaritás alatt, hogy mindenkit befogadunk, akinek kedve tartja, hogy hívatlan, ellenőrizetlen, kétes szándékú vendégként jöjjön közénk, mert úgy gondolja, hogy itt jobb élet várja, mint odahaza, akkor gúnyt űzünk csupán a fogalomból. Az ilyen szolidaritásnak ugyanis a pusztán érdek a tartalma, amelyen csak máz a János Pál pápa által említett szánalom és irgalmasság.

Mert miért is emlegetnek szolidaritást azok, akik olcsó, kihasználható munkaerőt vagy demográfiai fordulatot, titokban pedig talán az európai kultúra, hit és hagyomány lerombolását is várják az érkezőktől?

Akik jönnek, azok sem értékek, hanem érdekek, hamis ábrándok vagy vágyak és indulatok mentén cselekszenek.

A szolidaritás nem a felelőtlen politikusokkal, a követelőző vagy álmokat kergető bevándorlókkal szembeni feltétlen közösségvállalást jelenti, hanem az érdekek értékeknek alárendelt szolgálatát.

Rossz vagy reménytelen ügyekben nincs helye a szolidaritásnak. Aki befogadást követel, védelmezést vár el, támogatást remél, de a beilleszkedésre semmi hajlandóságot sem mutat, azzal szemben a szolidáris szeretet nem kötelez. A szolidaritás valódi tartalma, az egyéni és közös értékek szolgálata ennek éppen az ellenkezőjét kívánja.

Mert az segít a másikon, aki a feltartóztatás, visszafordítás, hazasegítés, otthontartás logikája szerint gondolkodik és cselekszik migránsügyben.

Az igazságosság és a szeretet is azt kívánja, hogy egy szolidáris európai társadalom otthon segítsen talpra állni a világ szegényeinek, és ne használja ki őket álságos módon a saját érdekei szolgálatára, a saját gondolj orvoslásának eszközeként. A szolidaritás nevében önmaga feladását, hagyomány, értékrendje lerombolását sem várhatják el tőle homályos célok érdekében. Az igazi szolidaritás ugyanis azt kívánja, hogy mindenki a maga közegében, a saját hazájában, hitét, kultúráját, identitását megőrizve tudjon boldogulni. Csak ez lehet a felelős szolidaritás, a szolidáris szeretet útja. ♦

SZÖVEG –
KÖLNEI LÍVIA

SOROZAT –
LÉTKÉRDÉS

SZOLIDARITÁS SOLIDARITY

SOLIDARITÄT SOLIDARITÉ

SOLIDARIDAD SOLIDARNOŚĆ

СОЛИДАРНОСТЬ...

Nem tetszik, mert túlságosan politikaízü számomra ez a kifejezés. *Karl Marx* egykor a szocialista munkásszerveződések alapjának nevezte a szolidaritást, így ezt a szót túl sokszor hallottam gyerekkoromban, a késő szocializmus idején iskolai rendezvényeken, munkásmozgalmi megemlékezéseken.

◆ Azóta is svájcisapkás, ökölbe szorított kezű gerillák képét látom magam előtt, ha valaki a „népek szolidaritását” hangoztatja. Igaz, az 1980-ban alakult lengyel Szolidaritás szakszervezeti mozgalomnak – amely végül a rendszerváltáshoz vezetett – sikerült tisztára mosnia a fogalmat, de politikai „filingjét” csak megerősítette. Jó lenne hosszú ideig „szolidaritásmentes” történelmet élni!

Cselekvő összefogás, kölcsönös segítség, kiállás egymás jó ügyeiért – ugyanazt jelentik, de ezek már tetszenek, mert a hétköznapi harcokat segítik. Azokat a látszólag apró küszködéseket, amelyek mégis embereket menthetnek, élni segítenek.

Kezembe került egy réges-régi *Népszava* újság, még a „mélyszocializmus” időszakából, 1967. február 14-ei. Böngészem az apró betűs cikkeket. „Több mint közömbösség” – olvasom a főcímet. „A történet az emberi nemtörődömség elképesztő példája” – áll a bevezetőben, ami rögtön felcsigázhatta a korabeli olvasók kíváncsiságát.

Az érezhetően felháborodott újságíró leírja, hogy egy bottal járó, 72 éves öregember szállt fel a 16-os buszra a Bécsi kapu téren, és a busz hamarabb elindult, mielőtt ő megkapaszkodhatott vagy leülhetett volna. Elesett. A cikk részletezően leírja, hogyan támogatták az utasok az idős bácsit, miközben a kalauz szenvtelenül nézte a szenvedését (abban az időben még minden buszban ült egy kalauz, aki az utasok jegyét érvényesítette). A Március 15. téri végállomáson próbáltak neki taxit fogni, de taxi éppen nem jár arra (mobiltelefon pedig még nem létezett). Az öregembert, akinek nagy fájdalmai voltak, visszatették a buszra, újra eljutott a Bécsi kapu térre, ahol ismét segítőkész emberek leemelték, felvitték a lakásába, orvost hívtak hozzá, kórházba került. A busz tehát nem szenvedett késedelmet, be tudta tartani a menetrendet. Az idős ember viszont öt nap múlva meghalt combnyaktörés miatt. Mivel a bácsi hozzátartozói kártérítési igényrel fordultak a buszvállalathoz, az érzéketlen kalauz kapott feletteseitől egy kis korholást – a dolog ezzel el is

Kép: Fortepan.hu

Bécsi kapu tér a Nándor utcából nézve, Budavári Evangélikus templom és a Kazinczy emlékkút, 1953

intéződött. Az újságíró azonban nem tudott napirendre térni a történetek felett. „A megtagadott segítségben nem egy ember pillanatnyi határozatlanságáról van szó – amely enyhítő körülménynek számíthat –, hanem kétfordulós embertelenségről” – írta felháborodottan.

Van-e ennek ránk nézve bármi tanulsága?

Hogyne lenne! Az empátia és a belőle fakadó segítségnyújtás életet menthet vagy legalábbis hosszabbíthat. Ha a vezetőben lett volna annyi figyelmesség, hogy megvárja az indításkor, amíg az idős férfi leül... Ha a kalauz „lecsengeti” a buszt, vagyis megállítja, és azonnal mentőt hívnak hozzá, akkor megkímélik néhány órás pluszfájdalomtól, lelki gyötrelemtől, és talán a csontjai se mozdulnak el még jobban, menthetetlenül... Talán nem halt volna meg a kórházban. Talán.

Annak az idős bácsinak mára már a csontjai is elporladtak. Akik aznap születtek, már régen túl vannak az emberélet felén. Ám létezik ma is a Bécsi kapu tér, a 16-os busz, felszállnak ma is idős, nehezen mozgó emberek. Itt és most is megtörténhet ugyanez az élethelyzet.

És mit mutat még a történet?

A helyzet nem volt teljesen reménytelen, mert akadt néhány ember, akik egymást váltva vagy végig kitartottak a bajba jutott férfi mellett. Szolidárisak voltak vele. Igaz, nem azok, akik ebben a helyzetben a legkompetensebbek lehettek volna, de már az is valami, ha a nehézségekkel küzdő embert nem hagyják teljesen magára.

Szeretem az ilyen felháborodott újságírókat, akik még hisznek „jó ügyekben”, akik ki merik még jelenteni, hogy vannak jó ügyek meg rossz ügyek, egyáltalán van jó és rossz, nem minden relatív, és nem minden értékítélet csupán társadalmi megegyezés eredménye.

Vajon mi, szerzők és szerkesztők mennyire segítjük, szorgáljuk cikkeinkkel, megosztott gondolatainkkal a jót: a minőségi életet, a hétköznapi igaz ügyeket? Adunk-e erőt a kis harcokban? Fel tudunk-e mutatni emberi értékeket? Mentünk-e életeteket, legalább a szó szellemi-lelki értelmében? Na jó, használjuk mégis ezt az elkoptatott szót: szolidárisak vagyunk-e a szebb életet segítő társadalmi ügyekkel, az ezeket kezdeményező emberekkel? Csak remélni tudom, és hinni, hogy igen. ♦

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

ELLENSÉGES TÖRZSEK AZ ELEFÁNTOKÉRT

A Kenya északi részén élő szamburu törzs harcosai világéletükben félték az elefántoktól. Ha láttak egy-egy elhullott vagy gyengélkedő példányt a kiszáradt folyók mellett, akkor kihúzták a mederből, hogy ne fertőzze meg az ivóvizet, aztán továbbálltak. Hogyan lett a félelemből szövetség?

◆ **Ami Vitale** New York-i fotós 2016-ban látogatott először az észak-kenyai Reteti Elefánt Menhelyre, amelyet csak érkezése előtt pár héttel alapítottak a szamburu törzs harcosai nemzetközi alapítványok és a kenyai kormány támogatásával. Az ország szubszaharai övezete etnikai villongásairól volt hírhedt, az itt élő törzsek (turkana, borali, szomáli, szamburu) rendszeresen háborúztak egymással. Híres pedig arról volt, hogy a területen élő elefántok és fekete orrszarvúk bírtak a legnagyobb trófeákkal, ami orvvadászok hordáit vonzotta ide az 1970-es évektől kezdve, akik megtizedelték az állatállományt.

A helyzet mára odáig fajult, hogy a hagyományosan pásztorkodással foglalkozó törzsek léte került veszélybe. Az elefántcsordák ugyanis azzal, hogy lelegelik, eltíporják a bozótot és a kisebb fákat, nagyobb legelőterületet biztosítanak a pásztorok

nyájainak – számuk drasztikus csökkenése azonban krízishelyzetet okozott. Az ellenséges törzsek összefogtak az orvvadászok ellen is, mert felismerték, hogy megélhetésük csak az elefántok segítségével tartható fenn. Ezért alapították a menhelyet, ahol jelenleg több mint húsz bébielefántot gondoznak és készítenek fel, hogy megerősödve visszatérjenek a csordához. Munkájuk létfontosságú, hiszen csak 2016-ban 71 elefántot gyilkoltak meg Észak-Kenyában.

Ami Vitale képriportját a World Press Photo pályázatán emelték ki. A korábbiakkal ellentétben a szervezők idén nem díjakat osztottak, hanem a zsűri által kiemelkedőnek tartott alkotásokat először bemutatták február 14-én, az év sajtófotóját és az egyes kategóriák győzteseit pedig április 13-án jelentik majd be Amszterdamban. ◆

Kép: World Press Photo/ Ami Vitale, for National Geographic

SZÖVEG –
DEMETER ANNA

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
RIPORT

A KUTYA A JELENBEN TART

Borongós és esős téli nap volt. Ideges, elnyűtt emberek a vonaton, az utcákon, úgy tűnt, mindenki igazodik az időjáráshoz. Tipikus szürke hétköznap. Csakhogy szombat volt... és vajon tényleg szürke? Nézőpont kérdése. Ez az, amit megtanultam *Tuza Erikától*, akivel önkéntes munkájáról, a kutyás terápiáról és legfőképp az életről beszélgettünk a Tábitha Házban tett látogatásomkor.

♦ „A hely, ahol félelmet oszlatnak.” Így jellemzik magukat a 2011-ben alakult gyermek-hospice-ház dolgozói. A házat – amely semmiképpen sem kórház – az életet veszélyeztető, illetve rövidítő betegségekben szenvedő gyermekeknek hozták létre. A családi házból átalakított intézmény alapítója és fő támogatója Galambos László. A Tábitha otthon több mint 100 családnak segített már: amikor a legnagyobb szükség van rá, megfogják a szülő, a család kezét.

Amikor csöngetnék, nyílik a kapu, és két kedves, mosolygós hölgy lép ki rajta. Az egyikükön élénk narancssárga tábithás póló. Miután meglát, kedvesen behív és megkér, hogy hagyjam az előszobában, amire most nincs szükségem, és vegyek egy zsákot a cipőmre. Mielőtt belépnék, hirtelen nyílik az előszobaajtó, és egy West-szindrómás, központi idegrendszeri betegségben szenvedő nagylány jön felém nagy lendülettel. Már is ott terem két nővér, és elnézést kérve betessékelik a szobába. „Semmi gond – mondom –, nem ijedtem meg.” Tényleg nem. Mert ahogy megérkeztem ebbe az otthonba, nem a kézmosók és a bekötött oxigén ragadta meg a figyelmemet először, hanem a megnyugtató, családi légkör. A nappali tele társasjátékkal, könyvekkel, videókkal, a kanapén ülve először fel sem tűnt a terasznál lévő tolokocsi.

Miközben körbejárom a szobát, megérkezik Tuza Erika. „Kicsit eláztunk – mosolyog –, de főleg Frida” – a vele érkező cocker spániel. A másik kutyas, Maya, kimenőt kapott, „esőnapja” van. A két nővér nagyon örül az érkezőknek. Erikának és nekem kávét, Fridának pedig egy hajszárítót hoznak, és miközben kedves történeteket mesélnek a kutyákról, megvitatják a napi eseményeket.

Erika azt mondja, mindig tökéletes állapotban kell lenniük az állatoknak, hiszen ezzel is a tiszteletet jelzik a betegek iránt. Bevonulunk beszélgetni az orvosi szobába. Ez az otthon egyetlen kórházi szeglete. Kórlapok, gyógyszerek, betegágy. Leülünk az asztalnál, Frida letelepszik gazdája mellé. Jó rájuk nézni, jó, hogy a tekintetükből árad a jókedv, a szeretet, így belőlem is eloszlatják a szoba hatására előtörő furcsa, vegyes szomorú-ijedtséget.

Erika a nővérekről és önkéntestársairól mesél. „Mindenkinek itt van a szíve, tudod? Hihetetlen, mire képesek.” Ő nyolc éve járja a kutyaterapeuták útját, a házban négy éve dolgozik. Bármilyen furcsán hangzik is, úgy gondolja, a Tábitha az életről szól, arról, hogy minél több pozitívumot nyújtsanak a gyerekeknek. Munkája kapcsán elmeséli, hogy mindenki eredendően úgy áll hozzá a kutyákhoz, mint segítő lényekhez. Készítettek nekik saját kekszes dobozt, rögtön hozzák a hajszárítót... Ide tartoznak. „Azt gondolom, hogy egy kívülállónak a kutyák segítségével sokkal könnyebb megemészteni és elfogadni a halált és beszélni róla, ami eleve egy tabu.”

„EGÉSZ ÉLETEMBEN HIÁNYOZNI FOG, DE AMIKOR ELMÚLIK A NAGY SZOMORÚSÁGOM,
ÖRÖMMEL FOGOK ARRRA EMLÉKEZNI, HOGY MEGOSZTOTTAM VELE AZ ÉLETEMET”

– Olyan sokan háritunk, ha ez a téma szóba kerül, kevesen tudnak jól reagálni. Talán pont a gyerekekben van meg az a nyitottság, hogy mernek beszélni a halálról?

– A gyerekeknél nincs tabutéma, nem gondolják, hogy nem illik róla beszélni, hogy ne beszéljünk róla, mert bevonzuk. Vannak olyanok, akik például évek óta ismerik Mayát, és bizony észreveszik, hogy öregszik. Ilyenkor megkérdezik: mi lesz, ha a Maya nem lesz? Erre azt válaszolom nekik őszintén: sírni fogok, sokáig, egész életemben hiányozni fog, de amikor elmúlik a nagy szomorúságom, örömmel fogok arra emlékezni, hogy megosztottam vele az életemet.

– Mi a kutyák jelentősége a terápiában?

– A kutya pozitív felületet nyit. A kezelésekorán a gyerekek és a szülők is hihetetlenül mély sebeket tudnak szerezni. Emlékszem egy nagyon meghatározó élményre. Egy kislány életvégi ellátáson volt itt, és halála előtt 2–3 nappal szeretett volna találkozni a kutyákkal. A terápia alatt a kislány anyukája sírva mesélte nekem, hogy egy nővér már nem akart fájdalomcsillapítót adni a gyerekének, hiába kérte. Ekkor a kislány nagyon érélyesen rászólt: „Anyá, nem sírsz, megbeszéltük!” Olyan mértékű erő és kitartás volt benne

kiskamasz létére, ami megrendítő. Pár nap múlva volt Maya születésnapja, és az anyukájától kaptam egy e-mailt. Most vesztette el a lányát, és felköszönti a kutyámat! Sok esetben a kutyás terápia az utolsó közös pozitív élménye együtt a családnak. Nem velem, a kutyákkal. Én csupán a csatolt hozzátartozójuk vagyok, ezt szoktam mondani.

– Van, aki elutasítja a terápiát?

– Gyerekeknél nincs, maximum nem foglalkoznak vele. A felnőtt hospice más kérdés. Úgy gondolom, hogy a hospice ellátásban a kutyának van helye, és van szerepe, de nem mindenáron és mindenkinek. Nagyon fontos, hogy mindkét fél élvezze a munkát, szeretem, hogy a kutyák sokszor intuícióból dolgoznak. Ekkor alakul ki egyfajta lélektől lélekgig tartó energetika. Minden terápia személyre szabott, mindenben a betegekhez igazodunk.

– Amerikában döntöttél az állatasszisztált képzés mellett. Mi motivált?

– Igen, a tanárom vitt el egy hospice-házba, ahol a három golden retrieverrel való munka azonnal meghozta a kedvem. Azelőtt nem is nagyon hallottam ilyesmiről, nem is vágyódtam hasonló helyre. Amikor tíz évvel

„AKKOR TUDOD JÓL VÉGEZNI A SZOLGÁLATOT, HA LÁTHATATLANUL TUDSZ JELEN LENNI A CSALÁD ÉLETÉBEN”

ezelőtt hazajöttem, még gyerekcipőben járt itthon a képzés, de bejelentkeztem egy alapítványnál, és 2009-ben kiválasztottam Mayát.

– Mi alapján választottál kutyát?

– Ez a „hogyan ne válasszunk terápiás kutyát” kérdése... Fényképről. (nevet) Megkaptam az egynapos képét, és tudtam, hogy ő az. Frida már egy jóval tudatosabb választás eredménye volt. Igazából az ide érkezőknek nagy meglepetés a kutya jelenléte a hospice-ban. Meghökken, a jelenben tart. Általuk én is rengeteget tanultam. A legfontosabb erényük a képzett terápiás kutyáknak, hogy nyitottak (ekkor felugrik az ölébe Frida), de be tudják tartani azt a határvonalat, amit az önkénteseknek is kell. Akkor tudod jól végezni a szolgálatot, ha láthatatlanul tudsz jelen lenni a család életében.

– Ők a jelenben tartanak téged, ti pedig közösen a jelenben tartjátok a gyerekeket. Ha innen kilépsz, le kell zárni mindazt, ami itt történik?

– Pontosan. Jól kell tudni „zsilipelni”. Amikor egy beteg mellett jelen vagyunk, utána haza kell mennünk a saját életünkbe. Hasonlóan az otthoni problémákat sem vihetjük a betegekhez. A magánéletemben nagyon

tudatosan ügyelek arra, hogy feltöltődjek, pozitív élményekkel vegyem körül magam és a kutyákat is.

– Mindenkinek lehet rossz napja, nehéz időszaka, amikor esetleg pont a te lelkednek van szüksége támogatásra. Előfordult már, hogy le kellett mondanod egy foglalkozást?

– Amikor az én családomban történt haláleset, két hétig nem jöttem, hogy úgy érkezzek vissza, ahogy kell. Egyébként csak akkor, ha én vagy a kutyák betegek voltunk. Az önkéntesség többek között arra tanított, hogy átértékeljem a problémákat. Hol kezdődik a baj? Mi az, amiért panaszkodsz, kell-e egyáltalán? Tudod, minden haldokló tanít minket valamire. Akkor tudjuk igazán élvezni az életet, ha szembenézünk múltadóságunkkal, hiszen véges időre jöttünk, ebből kell kihozni a legtöbbet. Sajnos a betegség és a baj derült égből villámcsapásként jön. Lehet, hogy elcsépelte spirituális frázisnak hangzik, de hálásnak kell lennünk, minden egyes napot meg kell élnünk örömmel. Nem olyan rég egy beteg azt mondta nekem, nagyon szép élete volt. A vége nehézkes, de így legalább kiegyenlítődik. Ez egy hatalmas figyelmeztetés és felkiáltójel, hogy úgy éljünk, hogy a végén mi is ki tudjuk mondani ezt. Nem kell ehhez lottó ötös, itt a megélés számít. ♦